

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

30. siječnja 2020. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 82/891/EEZ – Članci 12. i 19. – Podjele društava s ograničenom odgovornošću – Zaštita interesa vjerovnika društva koje se dijeli – Ništavost podjele – *Actio pauliana*”

U predmetu C-394/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Corte d'appello di Napoli (Žalbeni sud u Napulju, Italija), odlukom od 27. veljače 2018., koju je Sud zaprimio 14. lipnja 2018., u postupku

I. G. I. Srl

protiv

Marije Grazije Cicenije,

Marija Di Pierra,

Salvatorea de Vita,

Antonija Raffaelea,

uz sudjelovanje:

Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik vijeća, P. G. Xuereb (izvjestitelj), T. von Danwitz, C. Vajda i A. Kumin, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: R. Schiano, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 5. lipnja 2019.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za I. G. I. Srl, S. Ietti, *avvocatessa*,

* Jezik postupka: talijanski

– za Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl, S. Pierro i S. Ietti, *avvocatesse*,
– za Europsku komisiju, L. Malferrari, W. Mölls i H. Støvlbæk, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 26. rujna 2019.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 12. i 19. Šeste direktive Vijeća 82/891/EEZ od 17. prosinca 1982. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora, koja se odnosi na podjelu dioničkih društava (SL 1982., L 378., str. 47.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 37.), kako je izmijenjena Direktivom 2007/63/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. (SL 2007., L 300., str. 47.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 2., str. 138.) (u daljnjem tekstu: Šesta direktiva).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva I. G. I. Srl i Marije Grazije Cicenije, Marija Di Pierra, Salvatorea de Vita i Antonija Raffaelea o mogućnosti potonjih da kao vjerovnici društva koje se dijeli, a dio čije imovine je prenesen na društvo I. G. I., podnesu *actio pauliana* kako bi se odluku o podjeli proglasilo bez učinka u odnosu na njih i kako bi se na imovini prenesenoj na društvo I. G. I. pokrenuo postupak ovrhe ili ishodile privremene mjere.

Pravni okvir

Pravo Unije

Treća direktiva 78/855/EEZ

- 3 Članak 1. Treće direktive Vijeća 78/855/EEZ od 9. listopada 1978. koja se temelji na članku 54. stavku 3. točki (g) Ugovora i koja se odnosi na spajanja dioničkih društava (SL 1978., L 295, str. 36.), kako je izmijenjena Direktivom 2007/63 (u daljnjem tekstu: Treća direktiva), naslovljen „Područje primjene”, u stavku 1. propisuje:

„Mjere za usklađivanje utvrđene u ovoj Direktivi primjenjuju se na zakone i druge propise država članica za sljedeće vrste društava:

[...]

– Italija:

società per azioni,

[...]”

- 4 Člankom 13. stavkom 3. Treće direktive propisuje se:

„Takva zaštita može se razlikovati za vjerovnike društva preuzimatelja i društava koja su predmet preuzimanja.”

Šesta direktiva

- 5 U skladu s osmim uvodnom izjavom Šeste direktive:

„[...] vjerovnici, uključujući i držatelje zadužnice te osobe koje imaju druge tražbine u vezi društava koja su uključena u podjelu, moraju biti zaštićeni kako podjela ne bi negativno utjecala na njihove interese.”

- 6 Jedanaestom uvodnom izjavom te direktive propisuje se:

„ [...] kako bi se osigurala pravna sigurnost u pogledu odnosa između trgovačkih društava koja su uključena u podjelu, između njih i trećih strana i između članova, slučajevi u kojima se može pojaviti zahtjev za poništenje moraju [se] ograničiti tako da se propiše da se greške moraju ispraviti kad god je to moguće, te da se mora ograničiti razdoblje u kojem treba pokrenuti postupak poništenja.”

- 7 Člankom 1. navedene direktive propisuje se:

„1. Ako države članice dozvoljavaju trgovačkim društvima iz članka 1. stavka 1. [Treće direktive], koja potpadaju pod njihovo pravo, da provedu postupke podjele preuzimanjem, kako je definirano člankom 2. te Direktive, ti postupci podliježu odredbama iz [poglavlja] 1. te Direktive.

2. Ako države članice dozvoljavaju trgovačkim društvima iz stavka 1. da provedu postupke podjele s osnivanjem novih trgovačkih društava, kao što je definirano u članku 21., ti postupci podliježu odredbama iz poglavlja 2. te Direktive.

[...]”

- 8 Člankom 2. Šeste direktive propisuje se:

„1. Za potrebe ove Direktive ‚podjela preuzimanjem’ znači postupak kojim trgovačko društvo prestaje bez likvidacije i prenosi na dva ili više trgovačka društva svu svoju aktivu i pasivu, u zamjenu za dodjelu dionica u trgovačkim društvima koja primaju doprinose koji su posljedica podjele (dalje u tekstu ‚prijamna trgovačka društva’) dioničarima trgovačkog društva koje se dijeli, te eventualno isplatu u gotovini koja ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti dodijeljenih dionica, ili ako nemaju nominalnu vrijednost, knjigovodstvene vrijednosti.

[...]

3. U mjeri u kojoj se ova Direktiva odnosi na [Treću direktivu], izraz ‚trgovačka društva koja se spajaju’ znači ‚trgovačka društva koja su uključena u podjelu’, izraz ‚trgovačko društvo koje se stječe’ znači ‚trgovačko društvo koje se dijeli’, izraz ‚trgovačko društvo koje stječe’ znači ‚svako prijamno trgovačko društvo’, a izraz ‚prijedlog uvjeta spajanja’ znači ‚prijedlog uvjeta podjele’.”

- 9 Članak 12. Šeste direktive glasi kako slijedi:

„1. Zakoni država članica moraju osigurati odgovarajući sustav zaštite interesa vjerovnika trgovačkih društava koja su uključena u podjelu, čije tražbine prethode datumu objavljivanja prijedloga uvjeta podjele, te još nisu bile dospjele u vrijeme tog objavljivanja.

2. U tu svrhu, zakoni država članica moraju najmanje osigurati da ti vjerovnici imaju pravo dobiti odgovarajuću zaštitu kada financijska situacija u trgovačkom društvu koje se dijeli te u trgovačkom društvu na koje se obveza prenosi u skladu s prijedlogom uvjeta podjele, čini takvu zaštitu neophodnom ako ti vjerovnici još nemaju takvu zaštitu.

3. Ako obveza prema vjerovniku društva na koje se obveza prenosi u skladu s prijedlogom uvjeta podjele nije namirena, prijamna su trgovačka društva solidarno odgovorna za tu obvezu. Države članice mogu ograničiti tu odgovornost na neto aktivu koja je dodijeljena svakom od tih trgovačkih društava, osim za trgovačko društvo na koje se obveza prenosi. Međutim, one ne moraju primijeniti ovaj stavak kada postupak podjele podliježe nadzoru pravosudnih tijela u skladu s člankom 23., i ako se većina u broju koji predstavlja tri četvrtine vrijednosti obveza ili bilo koja klasa vjerovnika društva koje se dijeli, dogovorila da se odriče solidarne odgovornosti na sastanku koji je održan u skladu s člankom 23. stavkom 1. točkom (c).

4. Primjenjuje se članak 13. stavak 3. [Treće direktive].

5. Ne dovodeći u pitanje pravila koja se odnose na kolektivno ostvarivanje njihovih prava, stavci od 1. do 4. primjenjuju se na držatelje zadužnice trgovačkih društava koja su uključena u podjelu, osim ako podjelu na sastanku ne odobre držatelji zadužnica, ako je takav sastanak predviđen u skladu s nacionalnim pravom, ili je odobre držatelji zadužnica pojedinačno.

6. Države članice mogu predvidjeti da prijamna trgovačka društva budu solidarno odgovorna za obveze trgovačkog društva koje se dijeli. U tom slučaju ne moraju primijeniti gore spomenute stavke.

7. Kada država članica kombinira sustav zaštite vjerovnika naveden u stavcima 1. do 5. sa solidarnom odgovornošću prijamnog trgovačkog društva iz stavka 6., tu solidarnu odgovornost može ograničiti na neto kapital koji je dodijeljen svakom od tih trgovačkih društava.”

10 Članak 15. Šeste direktive glasi:

„Zakoni države članice određuju datum kada podjela stupa na snagu.”

11 Člankom 17. stavkom 1. te direktive propisuje se:

„Podjela proizvodi sljedeće *ipso jure* i istovremene učinke:

- (a) prijenos, kako između trgovačkog društva koje se dijeli i prijavnih trgovačkih društava, tako i prema trećima, na svako od prijavnih trgovačkih društava sve aktive i pasive trgovačkog društva koje se dijeli; taj prijenos stupa na snagu za svu aktivu i pasivu koja se dijeli u skladu s dodjelom navedenom u prijedlogu uvjeta podjele ili članku 3. stavku 3.;
- (b) dioničari trgovačkog društva koje se dijeli postaju dioničari jednog ili više prijavnih trgovačkih društava, u skladu s dodjelom navedenom u prijedlogu uvjeta podjele;
- (c) trgovačko društvo koje se dijeli prestaje postojati.”

12 Članak 19. navedene direktive glasi kako slijedi:

„1. Zakoni država članica mogu propisati pravila o ništavosti podjele samo u skladu sa sljedećim uvjetima:

- (a) ništavost se mora naložiti sudskom presudom;
- (b) podjele koje su stupile na snagu na temelju članka 15. mogu se proglašiti ništavima samo ako nije proveden pravosudni ili upravni preventivni nadzor njihove zakonitosti, ili ako nisu izrađene i potvrđene u određenom zakonskom obliku, ili ako se pokaže da je odluka glavne skupštine ništava ili pobjna prema nacionalnom pravu;

- (c) postupak poništenja ne može započeti prije isteka 6 mjeseci, od datuma stupanja podjele na snagu, i to na temelju tvrdnje osobe o ništavosti, ili ako se situacija popravila;
- (d) ako je moguće ispraviti nedostatak koji bi mogao poništiti podjelu, nadležni sud odobrava trgovačkim društvima koja su uključena, rok u kojem mogu popraviti situaciju;
- (e) presuda kojom se podjela proglašava ništavom objavljuje se na način koji propisuje pravo svake države članice u skladu s člankom 3. [Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ od 9. ožujka 1968. o koordiniranju zaštitnih mehanizama koje, radi zaštite interesa članica i trećih osoba, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu članka 58. drugog stavka Ugovora, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mehanizama u cijeloj Zajednici (SL 1968., L 65, str. 8.)];
- (f) ako zakoni države članice dopuštaju trećoj strani da ospori takvu presudu, ona to može učiniti u roku od šest mjeseci od objavljivanja presude na način kako to propisuje Direktiva 68/151/EEZ;
- (g) presuda kojom se podjela proglašava ništavom ne utječe na važenje obveza koje pripadaju ili se odnose na prijamna trgovačka društva i koje su nastale prije nego što je objavljena presuda i nakon datuma navedenog u članku 15.;
- (h) svako od prijarnih trgovačkih društava odgovorno je za svoje obveze koje nastaju nakon datuma stupanja podjele na snagu, a prije datuma objavljivanja ništavosti podjele. I trgovačko društvo koje se dijeli također je odgovorno za te obveze; države članice mogu propisati da ta odgovornost bude ograničena na udio neto aktive koja se prenosi na prijarno trgovačko društvo, a za čiji račun je ta obveza nastala.

2. Odstupajući od stavka 1. točke (a), zakoni država članica mogu također predvidjeti da poništenje podjele naredi upravno tijelo, ako se sudu podnese žalba na tu odluku. Točke (b), (d), (e), (f), (g) i (h) analogijom se primjenjuju na upravno tijelo. Taj postupak poništenja može započeti tek nakon šest mjeseci od datuma iz članka 15.

3. Gore spomenuto nema utjecaja na zakone i druge propise država članica o poništenju podjele na temelju nadzora zakonitosti.”

- 13 Članci 2. do 19. Šeste direktive nalaze se u njezinu poglavlju I. naslovljenom „Podjela preuzimanjem”.
- 14 U poglavlju II. te direktive, naslovljenom „Podjela osnivanjem novih trgovačkih društava”, člankom 21. stavkom 1. propisuje se:

„Za potrebe ove Direktive, ‚podjela s osnivanjem novih trgovačkih društava’ znači postupak kojim trgovačko društvo prestaje bez likvidacije i prenosi na dva ili više novoosnovana trgovačka društva svu svoju aktivu i pasivu u zamjenu za dodjelu dionica u prijarnim trgovačkim društvima dioničarima trgovačkog društva koje se dijeli, te eventualno isplatu u gotovini koja ne prelazi 10 % od nominalne vrijednosti dodijeljenih dionica ili, ako nemaju nominalnu vrijednost, knjigovodstvene vrijednosti.”

- 15 Člankom 22. stavkom 1. navedene direktive, koji se također nalazi u poglavlju II. te direktive propisuje se:

„Članci 3., 4., 5., i 7., članak 8. stavci 1. i 2., te članci od 9. do 19. ove Direktive se primjenjuju, bez obzira na članke 11. i 12. Direktive 68/151/EEZ, na podjelu s osnivanjem novih trgovačkih društava. U tu svrhu, izraz ‚trgovačka društva koja su uključena u podjelu’ se odnosi na trgovačko društvo koje se dijeli, a izraz ‚prijarno trgovačko društvo’ odnosi se na svako novo trgovačko društvo.”

- 16 Člankom 25. Šeste direktive, koji se nalazi u poglavlju IV., naslovljenom „Ostali postupci s kojima se postupka kao s podjelama”, propisuje se:

„Kada zakoni države članice dopuštaju jedan od postupaka navedenih u članku 1., bez da trgovačko društvo koje se dijeli prestane postojati, primjenjuju se poglavlja I., II. i III., osim članka 17. stavka 1. točke (c).”

Talijansko pravo

- 17 Člankom 2503. codicea civile (Građanski zakonik), naslovljenim „Prigovor vjerovnika”, određuje se:

„Spajanje se može provesti tek nakon što je prošlo šezdeset dana od posljednjeg upisa predviđenog člankom 2502.bis, osim ako su vjerovnici društava koja sudjeluju u spajanju dali pristanak prije upisa ili objave predviđene člankom 2501.ter trećim stavkom ili ako su namireni vjerovnici koji nisu dali svoj pristanak, odnosno, ako su iznosi koji se njima duguju položeni u banci, osim ako je izvješće iz članka 2501.sexies za sva društva u postupku spajanja sastavilo jedno revizorsko društvo koje je, pod vlastitom odgovornošću u smislu članka 2501.sexies šestog stavka, utvrdilo da imovina i financijsko stanje trgovačkih društava uključenih u postupak spajanja ne zahtijevaju davanje jamstava radi zaštite navedenih vjerovnika.

Ako se ne primjenjuje nijedna od tih iznimki, vjerovnici iz prethodnog stavka mogu u navedenom roku od šezdeset dana podnijeti prigovor. U tom slučaju primjenjuje se članak 2445. posljednji stavak.”

- 18 Člankom 2504.quater tog zakonika naslovljenim „Nevaljanost spajanja”, propisuje se:

„Nakon provedbe upisa odluke o spajanju u skladu s člankom 2504. drugim stavkom odluka o spajanju ne može se proglasiti nevaljanom. Time se ne dovodi u pitanje pravo na naknadu štete koje pripada članovima društva ili trećim stranama u slučaju da su pretrpjeli štetu zbog spajanja.”

- 19 Člankom 2506. Građanskog zakonika, naslovljenim „Oblici podjele”, propisuje se:

„U okviru podjele društvo prenosi svoju cjelokupnu imovinu na nekoliko društava, postojećih ili novoosnovanih, ili dio svoje imovine, u tom slučaju eventualno na samo jedno trgovačko društvo, i dionice ili odgovarajuće udjele na njegove dioničare.

Isplata u gotovini dopuštena je ako ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti dodijeljenih dionica ili udjela. K tomu, dopušteno je da određeni dioničari, uz jednoglasnu suglasnost, ne primaju dionice ili udjele u jednom od prijemnih trgovačkih društava, nego dionice ili udjele trgovačkog društva koje se dijeli.

Trgovačko društvo koje se dijeli može u okviru podjele prestati bez likvidacije ili nastaviti obavljati svoju djelatnost.

Uključivanje u podjelu zabranjeno je trgovačkim društvima koja su u likvidaciji i koja su započela podjelu imovine.”

- 20 Člankom 2506.ter posljednjim stavkom Građanskog zakonika, naslovljenim „Primjenjive odredbe”, propisuje se:

„Na podjele se također primjenjuju članci 2501.septies, 2502., 2502.bis, 2503., 2503.bis, 2504., 2504.ter, 2504.quater, članak 2505. prvi i drugi stavak, članci 2505.bis i 2505.ter. Sva upućivanja na spajanje sadržana u tim člancima smatraju se i upućivanjem na podjelu.”

21 Člankom 2506. quater posljednjim stavkom Građanskog zakonika, naslovljenim „Učinci podjele”, propisuje se:

„Svako trgovačko društvo solidarno je odgovorno za obveze trgovačkog društva koje se dijeli, koje nije ispunilo trgovačko društvo čiji su to dugovi, do visine stvarne vrijednosti neto imovine koja mu je dodijeljena ili koja mu je preostala.”

22 Člankom 2901. navedenog zakonika, koji se nalazi u odjeljku naslovljenom „Tužba radi pobijanja pravnih radnji dužnika”, određuje se:

„Vjerovnik, čak i ako njegova tražbina podliježe uvjetu ili roku, može zahtijevati da se u odnosu na njega proglasi da su pravne radnje raspolaganja imovinom koje je dužnik poduzeo na štetu tog vjerovnika bez učinka ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. ako je dužnik znao da poduzetom pravnom radnjom nanosi štetu vjerovniku ili, u slučaju radnje poduzete prije nastanka tražbine, ako se radnja poduzela s unaprijed određenom namjerom onemogućavanja namirenja;
2. ako je, u slučaju pravne radnje uz naknadu, treća strana znala da se radnjom nanosi šteta vjerovniku, ili ako je, u slučaju radnje poduzete prije nastanka tražbine, treća strana sudjelovala s unaprijed određenom namjerom onemogućavanja namirenja.

[...]”

23 Iz članka 2902. prvog stavka Građanskog zakonika proizlazi da vjerovnik, koji je uspio u sporu i koji je ishodio proglašenje da je bez učinka pravna radnja dužnika kojom je raspolagao imovinom i umanjio jamstva imovine, može protiv trećih strana pokrenuti postupak ovrhe ili ishoditi privremene mjere na imovini koja je bila predmet pobijane radnje.

24 Naposljetku, iz članka 2903. Građanskog zakonika proizlazi da tužba radi pobijanja pravnih radnji dužnika podliježe petogodišnjem zastarnom roku koji počinje teći od dana poduzimanja radnje.

Glavni postupak i prethodna pitanja

25 Javnobilježničkim aktom od 16. rujna 2009. društvo Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl prenijelo je prilikom podjele dio svoje imovine društvu I. G. I. Srl koje je osnovano u tu svrhu istim javnobilježničkim aktom.

26 Budući da su smatrali da je tom podjelom društvo Costruzioni Ing. izgubilo velik dio svoje imovine i da je sada vlasnik samo zemljišnih čestica male vrijednosti, M. G. Cicenia, M. Di Pierro, S. de Vito i A. Raffaele podnijeli su tužbu Tribunaleu di Avellino (Sud u Avellinu, Italija) protiv društava I. G. I. i Costruzioni Ing. G. Iandolo u okviru koje su izjavili da su vjerovnici potonjeg društva. Oni su najprije podnijeli tužbu radi pobijanja pravnih radnji dužnika ili „*actio pauliana*” na temelju članka 2901. Građanskog zakonika kojom su tražili da se predmetna odluka o podjeli proglasi bez učinka u odnosu na njih. Tužitelji su podredno tražili da se društva Costruzioni Ing. Iandolo i I. G. I. proglase solidarno odgovornima za tražbine društva Costruzioni Ing. Iandolo G. Iandolo na temelju članka 2506. quater Građanskog zakonika.

27 Presudom od 11. prosinca 2015. Tribunale di Avellino (Sud u Avellinu) prihvatio je glavni tužbeni zahtjev vjerovnika i proglasio odluku o prijenosu imovine, koja je sadržana u predmetnoj odluci o podjeli, bez učinka u odnosu na njih „i u odnosu na imovinu iz pobijane odluke koja je sada u vlasništvu društva I. G. I.”.

- 28 Društva I. G. I. i Costruzioni Ing. Iandolo podnijela su žalbu na tu presudu Corteu d'Appello di Napoli (Žalbeni sud u Napulju, Italija), u kojoj tvrde da *actio pauliana* koju su podnijeli vjerovnici nije dopuštena jer je prigovor iz članka 2503. Građanskog zakonika jedino pravno sredstvo koje mogu primijeniti vjerovnici trgovačkih društava koja su uključena u podjelu i da će se, ako oni ne primijene to sredstvo, učinci podjele primjenjivati i na te vjerovnike. Usto, ta društva smatraju da je protivno članku 2504. quater Građanskog zakonika da se odluka o spajanju proglaši nevaljanom nakon što se ta odluka upiše u registar društava.
- 29 Sud koji je uputio zahtjev ističe da se člancima 2503. i 2504. quater, 2506. ter i 2506. quater posljednjim stavkom Građanskog zakonika u nacionalno pravo prenose članci 12. i 19. Šeste direktive.
- 30 Konkretno, sud koji je uputio zahtjev ističe da, kako bi proveo članak 12. Šeste direktive, koji se odnosi na zaštitu interesa vjerovnika trgovačkih društava koja su uključena u podjelu, čije tražbine prethode datumu objavljivanja prijedloga uvjeta podjele, talijanski zakonodavac predvidio je da vjerovnici čija su prava postojala prije podjele imaju pravo podnijeti prigovor na podjelu u kratkom roku. Talijanski zakonodavac također je predvidio da se svako trgovačko društvo smatra solidarno odgovornim za obveze trgovačkog društva koje se dijeli, koje nije ispunilo trgovačko društvo čiji su to dugovi, do visine stvarne vrijednosti neto imovine koja mu je dodijeljena ili koja mu je preostala. Naposljetku, talijanski zakonodavac odredio je da se u slučaju da se odluka o podjeli više ne može proglasiti nevaljanom ne dovodi u pitanje pravo na naknadu štete koje pripada članovima društva ili trećim stranama u slučaju da su pretrpjeli štetu zbog podjele.
- 31 Sud koji je uputio zahtjev također ističe da je radi provedbe članka 19. Šeste direktive, kojim se predviđaju pravila o ništavosti podjele, talijanski zakonodavac odredio da se odluka o podjeli više ne može proglasiti nevaljanom nakon njezina upisa u registar društava.
- 32 Sud koji je uputio zahtjev također naglašava da u sudskoj praksi o pitanju je li *actio pauliana* koju su podnijeli vjerovnici društva koje se dijeli dopuštena postoje dvije suprotne struje.
- 33 Prema prvoj struji sudske prakse takva tužba je dopuštena jer iako i prigovor predviđen člankom 2503. Građanskog zakonika i tužba radi pobijanja pravnih radnji dužnika iz članka 2901. tog zakonika imaju za cilj očuvanje jamstva vjerovnika nad imovinom dužnika, te tužbe nisu usporedive. Tako se one razlikuju u pogledu subjekata koji ih mogu koristiti, u pogledu razdoblja u kojem se mogu primjenjivati, u pogledu rokova u kojima se mogu podnijeti, u činjenici da je cilj tužbe radi pobijanja pravnih radnji dužnika sankcioniranje prijevarnog ponašanja i, naposljetku, u njihovim učincima.
- 34 Prema drugoj struji sudske prakse, tužba vjerovnika društva koje se dijeli radi pobijanja pravnih radnji dužnika isključena je s obzirom na to da je cilj Šeste direktive osigurati, u kratkom roku, konačne i nepromjenjive učinke podjele prema vjerovnicima kako bi se zaštitili interesi brojnih zainteresiranih strana na koje se odnosi podjela, a koji nisu vjerovnici društva koje se dijeli.
- 35 U tom pogledu, sud koji je uputio zahtjev primjećuje da se učinkovita zaštita stabilnosti učinaka podjele kao i interesa svih dionika koja je jedan od ciljeva Šeste direktive može osigurati samo ako se isključiti mogućnost da vjerovnici pokrenu dodatne i drukčije postupke radi zaštite jamstava imovine u slučaju da nije podnesen pravni lijek iz članka 12. Šeste direktive. Stoga se pojmom „ništavost” iz članka 19. Šeste direktive treba obuhvatiti sve postupke kojima se odluka o podjeli utvrđuje bez učinka, kako u apsolutnom tako i u relativnom smislu, i u potonjem slučaju, neovisno o valjanosti odluke o podjeli.
- 36 Međutim, sud koji je uputio zahtjev ističe da članak 12. Šeste direktive ne isključuje mogućnost pokretanja daljnjih postupaka radi zaštite jamstava vjerovnika nad imovinom dužnika i da u okviru nacionalnog prava postoji određeni broj razlika između tužbe za poništenje i *actio pauliana*.

37 U tim je okolnostima Corte d'appello di Napoli (Žalbeni sud u Napulju) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Mogu li vjerovnici trgovačkog društva koje se dijeli, čije su tražbine nastale prije podjele i koji nisu primijenili pravno sredstvo prigovora iz članka 2503. Građanskog zakonika (odnosno sredstvo zaštite koje je uvedeno prenošenjem članka 12. [Šeste direktive]), ostvariti pravo podnošenja tužbe radi pobijanja pravnih radnji dužnika (ili *actio pauliana*) iz članka 2901. Građanskog zakonika nakon što je podjela provedena, s ciljem da se podjela u odnosu na njih proglašava bez učinka, pa bi time bili u povoljnijem položaju u provedbi ovrhe u odnosu na vjerovnike jednog ili više prijamnih trgovačkih društava te bili u prednosti i u odnosu na članove tih društava?
2. Odnosi li se pojam ništavosti predviđen člankom 19. [Šeste direktive] samo na radnje koje utječu na valjanost odluke o podjeli ili i na radnje koje, iako ne utječu na njezinu valjanost, dovode do toga da je takva odluka bez učinka u relativnom smislu ili da se ne može izvršiti?”

Prethodna pitanja

Primjenjiva direktiva

38 U zahtjevu za prethodnu odluku sud koji je uputio zahtjev poziva se, s jedne strane, na Šestu direktivu, i s druge strane, na Direktivu (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL 2017., L 169, str. 46.) kojom se Šesta direktiva stavlja izvan snage počevši od dana njezina stupanja na snagu 20. srpnja 2017. Budući da činjenice u glavnom postupku prethode datumu stupanja na snagu Direktive 2017/1132, primjenjuje se Šesta direktiva.

Nadležnost Suda

- 39 Komisija je izrazila sumnje u nadležnost Suda za odlučivanje o ovom zahtjevu za prethodnu odluku, s obrazloženjem da spor u glavnom postupku nije obuhvaćen područjem primjene Šeste direktive jer je samo dio imovine društva Costruzioni Ing. G. Iandolo prenesen na društvo I. G. I.
- 40 Naime, prema mišljenju Komisije, iz članka 21. stavka 1. Šeste direktive, u vezi s člankom 2. stavkom 1. te direktive proizlazi da se ona ne primjenjuje na podjele s osnivanjem novih trgovačkih društava, osim u slučaju prijenosa cjelokupne aktive i pasive trgovačkog društva koje se dijeli.
- 41 S jedne strane, kao što to ističe nezavisni odvjetnik u točki 43. svojeg mišljenja, iz naslova Šeste direktive proizlazi da se ona odnosi na podjele dioničkih društava. Iz članka 1. te direktive, u vezi s člankom 1. stavkom 1. Treće direktive, također proizlazi da se Šesta direktiva primjenjuje, za Talijansku Republiku, na „*società per azioni*” (dionička društva). Međutim, društva Costruzioni Ing. G. Iandolo i I. G. I. nisu dionička društva, već društva s ograničenom odgovornošću.
- 42 S druge strane, na temelju članka 21. Šeste direktive, podjela s osnivanjem novih trgovačkih društava znači postupak kojim trgovačko društvo prestaje bez likvidacije i prenosi na dva ili više novoosnovana trgovačka društva cjelokupnu svoju imovinu. Međutim, društvo Costruzioni Ing. G. Iandolo nije prenijelo svu svoju imovinu na više društava, nego samo dio svoje imovine na jedno društvo, tj. I. G. I.
- 43 Stoga postupak podjele o kojemu je riječ u glavnom postupku nije izravno obuhvaćen područjem primjene Šeste direktive.
- 44 U skladu s člankom 267. UFEU-a Sud je nadležan odlučivati o prethodnim pitanjima koja se tiču tumačenja Ugovorâ i akata institucija Unije. U okviru suradnje između Suda i nacionalnih sudova, uspostavljene tim člankom, isključivo je na nacionalnom sudu da ocijeni, s obzirom na posebnosti

svakog predmeta, nužnost prethodne odluke kako bi mogao donijeti svoju presudu kao i relevantnost pitanja koja upućuje Sudu. Stoga, ako se pitanja koja je postavio nacionalni sud odnose na tumačenje odredbe prava Unije, Sud je u načelu dužan donijeti odluku (presuda od 31. svibnja 2018., Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, t. 29. i navedena sudska praksa).

- 45 U skladu s tom sudskom praksom, Sud se redovito proglašavao nadležnim za odlučivanje o zahtjevima za prethodnu odluku koji se odnose na odredbe prava Unije u situacijama u kojima se činjenice u glavnom postupku nalaze izvan područja izravne primjene prava Unije, ali u kojima su navedene odredbe postale primjenjive u skladu s nacionalnim zakonodavstvom jer je potonje upućivalo na sadržaj prava Unije. U takvim slučajevima, čak i ako su činjenice u glavnom postupku izvan izravnog područja primjene prava Unije, navedene odredbe postale su primjenjive u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, koje je radi rješavanja isključivo unutarnjih situacija usklađeno s rješenjima koja sadržava pravo Unije (vidjeti u tom smislu presude od 18. listopada 1990., Dzodzi, C-297/88 i C-197/89, EU:C:1990:360, t. 37., od 17. srpnja 1997., Leur-Bloem, C-28/95, EU:C:1997:369, t. 27. i 32. i od 15. studenoga 2016., Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, t. 53.).
- 46 Naime, kada nacionalno zakonodavstvo situacije koje su u cijelosti unutarnje uređuje na jednak način kao i pravo Unije kako bi se primjerice izbjegla diskriminacija državljanâ ili eventualno narušavanje tržišnog natjecanja, ili kako bi se osiguralo ujednačeno postupanje u usporedivim situacijama, postoji jasan interes Unije da se, radi izbjegavanja budućih različitih tumačenja, odredbe ili pojmovi koji su preuzeti iz prava Unije tumače na jednak način bez obzira na okolnosti u kojima se primjenjuju. Stoga je tumačenje Suda odredaba prava Unije u situacijama koje su isključivo unutarnje opravdano kad su te odredbe nacionalnim pravom učinjene izravno i bezuvjetno primjenjivima na takve situacije, kako bi se osiguralo istovjetno postupanje u unutarnjim situacijama i u onima koje su uređene pravom Unije (presude od 21. prosinca 2011., Cicala, C-482/10, EU:C:2011:868, t. 18. i 19., i od 21. studenoga 2019., Deutsche Post i dr., C-203/18 i C-374/18, EU:C:2019:999, t. 37.).
- 47 Sud, kojem se nacionalni sud obratio u kontekstu situacije koja nije izravno obuhvaćena područjem primjene prava Unije ne može, ako mu je sud koji je uputio zahtjev samo naveo činjenicu da se predmetni nacionalni propis bez razlike primjenjuje na situacije koje su uređene pravom Unije o kojem je riječ i na isključivo unutarnje situacije, smatrati da je zahtjev za prethodnu odluku koji se odnosi na tumačenje tog prava potreban za rješavanje spora koji se vodi pred tim sudom (vidjeti u tom smislu presudu od 15. studenoga 2016. Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, t. 54.).
- 48 Konkretni elementi koji omogućuju utvrđenje da su odredbe prava Unije u skladu s nacionalnim pravom postale izravno i bezuvjetno primjenjive kako bi se osiguralo istovjetno postupanje u unutarnjim situacijama i situacijama uređenim pravom Unije moraju proizlaziti iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku (presuda od 20. rujna 2018., Fremoluc, C-343/17, EU:C:2018:754, t. 21.).
- 49 U tu svrhu na sudu koji je uputio zahtjev je da navede, u skladu s člankom 94. Poslovnika Suda, po čemu je, unatoč potpuno unutarnjoj prirodi, spor koji se pred njim vodi povezan s odredbama prava Unije i prema tome čini zatraženo prethodno tumačenje potrebnim za rješavanje tog spora. Ti se zahtjevi također odražavaju i u Preporukama Suda Europske unije namijenjenima nacionalnim sudovima koje se odnose na pokretanje prethodnog postupka (SL 2019., C 380., str. 1.).
- 50 U ovom slučaju, sud koji je uputio zahtjev i koji je jedini nadležan tumačiti nacionalno pravo u okviru sustava pravosudne suradnje uspostavljenog člankom 267. UFEU-a, pojasnio je da članci 2503., 2504. quater, 2506. ter, i članak 2506. quater posljednji stavak Građanskog zakonika, čiju primjenu u ovom slučaju traže stranke u glavnom postupku, prenose u nacionalno pravo članke 12. i 19. Šeste direktive. Naime, kao što to ističe Komisija, to proizlazi iz decreta legislativo n. 22 – Attuazione delle direttive n. 78/855/CEE e n. 82/891/CEE in materia di fusioni e scissioni societarie, ai sensi dell'art. 2,

comma 1, della legge 26 marzo 1990, n. 69 (Zakonodavna uredba br. 22 kojom se provode direktive 78/855/EEZ i 82/891/EZ o spajanjima i podjelama, u skladu s člankom 2. stavkom 1. Zakona br. 69 od 26. ožujka 1990.) od 16. siječnja 1991. (GURI br. 19 od 23. siječnja 1991.).

- 51 Iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku također proizlazi da se ti članci Građanskog zakonika, kojima se u nacionalno pravo prenose članci 12. i 19. Šeste direktive, na temelju članka 2506. Građanskog zakonika primjenjuju i na postupke podjele u kojima društvo prenosi samo dio svoje imovine na jedno ili više društava, kao i na postupke podjele u kojima društvo prenosi svu svoju imovinu na više društava, kako za dionička društva, tako i za društva s ograničenom odgovornošću.
- 52 Stoga, prenoseći Šestu direktivu na taj način talijanski zakonodavac odlučio je primjenjivati članke 12. i 19. Šeste direktive na izravan i bezuvjetan način također i na postupke podjele društva s ograničenom odgovornošću u kojima društvo prenosi samo dio svoje imovine na drugo društvo.
- 53 Usto, valja istaknuti da članak 25. Šeste direktive, koji ističe Komisija u svojim pisanim očitovanjima, ne zabranjuje nacionalnom zakonodavcu primjenjivati sustav podjele predviđen Šestom direktivom na postupke podjele društava s ograničenom odgovornošću kojima društvo prenosi samo dio svoje imovine drugom društvu, a to je Komisija i potvrdila na raspravi.
- 54 U tim okolnostima, suprotno onomu što tvrdi Komisija, valja smatrati da je Sud nadležan za davanje odgovora na pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev.

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

- 55 Društvo I. G. I. tvrdi da je zahtjev za prethodnu odluku nedopušten jer ne sadržava opis činjeničnog i pravnog okvira pitanja upućenih Sudu, suprotno zahtjevima iz članka 94. Poslovnika Suda. Usto, društva I. G. I. i Costruzioni Ing. G. Iandolo tvrde da su postavljena pitanja irelevantna s obzirom na to da su sve tražbine koje su tuženici u glavnom postupku pokušali štiti podnošenjem *actio pauliana*, prestale. Komisija je na raspravi također istaknula da je, ako su te tražbine stvarno prestale, zahtjev za prethodnu odluku bespredmetan i treba ga proglasiti nedopuštenim.
- 56 U tom pogledu valja podsjetiti da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, pitanja o tumačenju prava Unije koja uputi nacionalni sud unutar pravnog i činjeničnog okvira koji utvrđuje pod vlastitom odgovornošću i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati uživaju presumpciju relevantnosti. Odbijanje Suda da odluči o zahtjevu za prethodnu odluku koji je uputio nacionalni sud nije moguće, osim u slučaju kada je očito da zahtijevano tumačenje prava Unije nije vezano uz stvarno stanje ili uz predmet glavnog postupka, kada je problem hipotetske naravi ili kada Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima koji su mu potrebni da bi na postavljena pitanja pružio koristan odgovor (presuda od 10. srpnja 2019., *Federal Express Corporation Deutsche Niederlassung*, C-26/18, EU:C:2019:579, t. 32. i navedena sudska praksa).
- 57 Iz ustaljene sudske prakse također proizlazi da potreba za tumačenjem prava Unije koje bi bilo korisno nacionalnom sudu zahtijeva da on odredi činjenični i zakonodavni okvir unutar kojega se nalaze pitanja koja postavlja ili da barem objasni činjenične tvrdnje na kojima se ona temelje. U odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku treba usto navesti točne razloge koji su nacionalni sud naveli na to da postavi pitanje o tumačenju prava Unije i da ocijeni nužnim upućivanje prethodnog pitanja Sudu (presuda od 19. prosinca 2018., *Stanley International Betting i Stanleybet Malta*, C-375/17, EU:C:2018:1026, t. 29. i navedena sudska praksa).
- 58 U zahtjevu za prethodnu odluku sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku dostatno opisuje pravni i činjenični okvir glavnog postupka te jasno objašnjava da su pitanja upućena Sudu nužna da bi se riješilo pitanje usklađenosti *actio pauliana*, koja je pred njim podnesena, s pravom Unije.

- 59 Usto, uzimajući u obzir navode koje je pružio sud koji je uputio zahtjev, koji je jedini nadležan tumačiti nacionalno pravo u okviru sustava pravosudne suradnje uspostavljenog člankom 267. UFEU-a, ne može se smatrati da pitanja postavljena Sudu nemaju veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku ili da se odnose na hipotetski problem.
- 60 Iz toga slijedi da je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

Prvo pitanje

- 61 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 12. Šeste direktive tumačiti na način da mu se protivi to da nakon provedbe podjele vjerovnici društva koje se dijeli čije su tražbine nastale prije te podjele i koji nisu primijenili sredstvo zaštite vjerovnika predviđeno nacionalnim propisom za primjenu tog članka podnesu *actio pauliana* s ciljem da se podjela u odnosu na njih proglasi bez učinka i pokrene postupak ovrhe ili ishode privremene mjere na imovini prenesenoj na prijamno društvo.
- 62 Najprije valja istaknuti da se na temelju članka 22. stavka 1. Šeste direktive članci 12. i 19. te direktive primjenjuju na podjele osnivanjem novih trgovačkih društava u smislu članka 21. stavka 1. Šeste direktive. Iz navedenog članka 22. stavka 1. proizlazi da se u tu svrhu izraz „trgovačka društva koja su uključena u podjelu” odnosi na trgovačko društvo koje se dijeli, a izraz „prijamno trgovačko društvo” odnosi se na svako novo trgovačko društvo.
- 63 Na temelju članka 12. stavka 1. Šeste direktive, države članice moraju osigurati odgovarajući sustav zaštite interesa vjerovnika trgovačkog društva koje se dijeli, čije tražbine prethode datumu objavljivanja prijedloga uvjeta podjele, te još nisu bile dospjele u vrijeme tog objavljivanja.
- 64 Članak 12. stavak 2. Šeste direktive predviđa da za potrebe stavka 1. tog članka države članice moraju najmanje osigurati da ti vjerovnici imaju pravo dobiti odgovarajuću zaštitu kada financijska situacija u trgovačkom društvu koje se dijeli te u trgovačkom društvu na koje se obveza prenosi u skladu s prijedlogom uvjeta podjele čini takvu zaštitu neophodnom ako ti vjerovnici još nemaju takvu zaštitu.
- 65 Usto, iz članka 12. stavaka 3. i 6. Šeste direktive, u vezi s člankom 22. stavkom 1. te direktive proizlazi da države članice mogu predvidjeti solidarnu odgovornost novoosnovanog trgovačkog društva za obveze društva koje se dijeli.
- 66 Točno je da se među instrumentima zaštite vjerovnikâ društva koje se dijeli koji su predviđeni u članku 12. Šeste direktive ne nalazi *actio pauliana*.
- 67 Međutim, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točkama 59. i 60. svojeg mišljenja, korištenje izraza „najmanje” u članku 12. stavku 2. Šeste direktive znači da taj članak predviđa sustav minimalne zaštite interesa vjerovnika društva koje se dijeli za tražbine koje prethode datumu objavljivanja prijedloga uvjeta podjele, te još nisu bile dospjele u vrijeme tog objavljivanja. Stoga navedeni stavak ne sprječava države članice da predvide dodatna sredstva za zaštitu interesa vjerovnika u vezi s tim tražbinama.
- 68 Usto, iz članka 12. Šeste direktive ne proizlazi da nekorisćenje jednim od sredstava zaštite vjerovnika društva koje se dijeli koje je predviđeno nacionalnim propisom za primjenu tog članka onemogućava te vjerovnike da se koriste drugim sredstvima zaštite različitim od onih navedenih u tom članku.
- 69 U tim okolnostima valja smatrati, s obzirom na cilj iz osme uvodne izjave te direktive, a koji je zaštita vjerovnika, uključujući i držatelje zadužnice te osobe koje imaju druge tražbine u vezi društava koja su uključena u podjelu kako podjela ne bi negativno utjecala na njihove interese, da članak 12. Šeste direktive ne isključuje mogućnost da vjerovnici društva koje se dijeli podnesu *actio pauliana* poput

one u glavnom postupku kada je zbog financijske situacije trgovačkog društva koje se dijeli i situacije trgovačkog društva na koje će se obveza prenijeti u skladu s prijedlogom uvjeta podjele takva zaštita potrebna i ako vjerovnici već nemaju takvu zaštitu. Međutim, učinci takve tužbe ne smiju biti protivni cilju te odredbe.

- 70 U tom kontekstu valja istaknuti da iz samog teksta prvog pitanja proizlazi da im *actio pauliana*, poput one koja je predviđena u članku 2901. Građanskog zakonika, i koju su podnijeli vjerovnici društva koje se dijeli, može omogućiti da dobiju povlašteni položaj u provedbi ovrhe u odnosu na vjerovnike jednog ili više prijamnih trgovačkih društava i viši ispladni red u odnosu na članove tih društava. Budući da je provedba podjele o kojoj je riječ u glavnom postupku podjela s osnivanjem novog trgovačkog društva, izraz „prijamno trgovačko društvo ili prijamna trgovačka društva” koji koristi sud koji je uputio zahtjev treba shvatiti na način da označava novoosnovano društvo ili novoosnovana društva.
- 71 Doista, sustav minimalne zaštite interesa vjerovnika predviđen člankom 12. stavkom 1. Šeste direktive, u vezi s člankom 22. stavkom 1. te direktive, odnosi se na vjerovnike društva koje se dijeli, a ne na vjerovnike novoosnovanih društava ili njihove članove s obzirom na to da ta društva nisu postojala prije podjele.
- 72 Usto, iz članka 12. stavka 4. Šeste direktive, u vezi s člankom 2. stavkom 3. te direktive i člankom 13. stavkom 3. Treće direktive, proizlazi da se zaštita „može razlikovati” za vjerovnike novoosnovanog društva i vjerovnike društva koje se dijeli.
- 73 Stoga, članak 12. Šeste direktive ne zahtijeva da zaštita vjerovnika novoosnovanih društava koja predviđaju države članice bude jednaka zaštiti vjerovnikâ društva koje se dijeli.
- 74 Stoga se iz svih tih odredaba može zaključiti da se usklađivanje *a minima* provedeno Šestom direktivom radi zaštite interesa vjerovnika trgovačkih društava koja su uključena u podjelu ne protivi tomu da se u kontekstu podjele s osnivanjem novog trgovačkog društva kao što je to slučaj u glavnom postupku prednost dodijeli zaštiti interesa vjerovnika društva koje se dijeli.
- 75 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 12. Šeste direktive, u vezi s člancima 21. i 22. te direktive, treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da vjerovnici trgovačkoga društva koje se dijeli, čija su prava postojala prije podjele tog društva, i koji se nisu koristili instrumentima zaštite vjerovnika predviđenima u nacionalnom pravu za primjenu navedenog članka 12., mogu podnijeti *actio pauliana* nakon što je podjela provedena kako bi se navedena podjela u odnosu na njih proglasila bez učinka i pokrenuo postupak ovrhe ili ishodile privremene mjere na imovini koja je prenesena na novoosnovano društvo.

Drugo pitanje

- 76 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 19. Šeste direktive koji predviđa pravila o ništavosti podjele tumačiti na način da mu se protivi to da vjerovnici društva koje se dijeli, nakon što je podjela provedena, podnesu *actio pauliana* koja ne utječe na valjanost te podjele, nego samo ima za učinak to da se ta odluka proglašava nevaljanom u odnosu na te vjerovnike.
- 77 Članak 19. Šeste direktive predviđa pravila o ništavosti podjele. Konkretno, taj članak ograničava slučajeve ništavosti, predviđa kratki rok za proglašenje ništavosti i društvima koja su uključena u podjelu utvrđuje rok u kojem mogu popraviti situaciju kad je moguće ispraviti nedostatak koji može dovesti do ništavosti podjele.
- 78 Pojam „ništavost” nije definiran Šestom direktivom.

- 79 U nedostatku definicije tog pojma, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, potrebno je odrediti značenje i opseg tog pojma sukladno njihovom uobičajenom smislu, a sve uzimajući u obzir kontekst u kojem se koristi i ciljeve kojima teži propis čiji su dio (presuda od 26. srpnja 2017., Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, t. 73. i navedena sudska praksa).
- 80 Pojam „ništavost” u svojem uobičajenom smislu upućuje na tužbe kojima se traži poništenje akta, koje dovode do njegova nestanka te proizvode učinke prema svima.
- 81 Takvo značenje pojma „ništavost” potvrđeno je kontekstom tog pojma i ciljevima koji se žele postići Šestom direktivom, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 73. do 75. svojeg mišljenja.
- 82 Naime, što se tiče konteksta navedenog pojma, valja istaknuti da članak 19. stavak 1. točka (b) Šeste direktive propisuje da se ništavost podjele koja je stupila na snagu može proglasiti samo u trima slučajevima, to jest ako nije proveden pravosudni ili upravni preventivni nadzor njihove zakonitosti, ili ako nisu izrađene i potvrđene u određenom zakonskom obliku, ili ako se pokaže da je odluka glavne skupštine ništava ili pobjona prema nacionalnom pravu.
- 83 Međutim, ta tri slučaja ništavosti odnose se na donošenje akta o podjeli i utječu na samo njegovo postojanje. Stoga se radi o slučaju koji dovodi do toga da je podjela bez učinka.
- 84 Kad je riječ o ciljevima koji se žele postići Šestom direktivom, iz jedanaeste uvodne izjave Šeste direktive proizlazi da je zakonodavac Unije smatrao da je potrebno ograničiti slučajeve ništavosti i propisati, s jedne strane, uklanjanje nedostataka kad god je to moguće, i s druge strane, kratak rok u kojem se može pokrenuti postupak utvrđivanja ništavosti kako bi se osigurala pravna sigurnost u odnosima između društava koja sudjeluju u podjeli i između tih društava i trećih osoba, te između dioničara. Taj cilj Šeste direktive, koji je proveden njezinim člankom 19., potvrđuje da ništavost podjele proizvodi učinke prema svima.
- 85 Doista, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 79. svojeg mišljenja, ako je cilj postupka poništenja sankcionirati nepoštovanje uvjeta za donošenje odluke o podjeli, *actio pauliana* poput one u glavnom postupku ima za cilj samo zaštititi vjerovnike čijim je pravima podjela nanijela štetu.
- 86 Naime, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da *actio pauliana* koju su podnijeli tuženici iz glavnog postupka, na temelju članka 2901. Građanskog zakonika, samo omogućuje da se predmetna podjela proglasi bez učinka u odnosu na njih i, konkretno, prijenos određene imovine iz odluke o podjeli. Ta tužba ne utječe na valjanost te podjele, ne dovodi do toga da je podjela bez učinka i nema učinak prema svima.
- 87 Stoga navedena tužba nije obuhvaćena pojmom „ništavost” iz članka 19. Šeste direktive.
- 88 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 19. Šeste direktive, u vezi s člancima 21. i 22. te direktive, koji propisuje pravila o ništavosti podjele, treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da vjerovnici društva koje se dijeli, nakon što je podjela provedena, podnesu *actio pauliana* koja ne ugrožava valjanost te podjele, već samo omogućuje da se predmetna podjela proglasi bez učinka u odnosu na te vjerovnike.

Troškovi

- 89 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

1. Članak 12. Šeste direktive Vijeća 82/891/EEZ od 17. prosinca 1982. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora, koja se odnosi na podjelu dioničkih društava, kako je izmijenjena Direktivom 2007/63/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007., u vezi s člancima 21. i 22. Direktive 82/891 treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da vjerovnici trgovačkoga društva koje se dijeli, čija su prava postojala prije podjele tog društva, i koji se nisu koristili instrumentima zaštite vjerovnika predviđenima u nacionalnom pravu za primjenu navedenog članka 12., mogu podnijeti *actio pauliana* nakon što je podjela provedena kako bi se navedena podjela u odnosu na njih proglasila bez učinka i pokrenuo postupak ovrhe ili ishodile privremene mjere na imovini koja je prenesena na novoosnovano društvo.
2. Članak 19. Direktive 82/891, kako je izmijenjena Direktivom 2007/63, u vezi s člancima 21. i 22. Direktive 82/891, koji propisuje pravila o ništavosti podjele, treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da vjerovnici društva koje se dijeli, nakon što je podjela provedena, podnesu *actio pauliana* koja ne utječe na valjanost te podjele, već samo omogućuje da se predmetna podjela proglasi bez učinka u odnosu na te vjerovnike.

Potpisi